نامەیەکی کراوە بۆ ئەحمەدی مەلا.. سەباح ڕەنجدەر

کاکە مەلا سڵاو: کەی بەرهەمە شیعرییەکانتم خوێندەوە، واتە: (خۆڵەمێش و بەرد)، کۆکراوەی هەشت کتێبی شیعریتە، ناوەندی ڕۆشنبیریی ئەندێشە هەفتەی پێشوو چاپ و بڵاوی کردەوە، ئەگەر چیتر شیعریش نەنووسیت، مێژووی داهێنانی لە شیعری هاوچەرخی کوردیدا، ئەزموونێکی تەواو هەستی و مەزنی شیعر دەپارێزی. بێ هیچ گومان و دڵ لە دڵدانێک دەڵێم: بەشی زۆری شیعری ئێستای کوردی درێژبووەوەیە، گۆڕانکار نین، یان شیعری میللین. ئەگەر وەک شێوازیش میللی نەبن، وەک هەست میللین، لەم جۆرانەمان وەك بەردی دەم جۆگان زۆرن.

وا دەمەوبەیانە. بەرەبەرە تاریکی تەنك دەبێ. لەخوێندنەوەی دیوانەکەت تەواوبوویمە و خەم بۆ پێشوازی باڵندە چاوەڕوانەکان ئامادە دەکەم. بەجریوە و جووکەوە باڵیان بەسەر ماڵەکەم لاردەکەنەوە و دێنە حەوشەکەمەوە. ئاویان بۆ دادەنێم و دانیان بۆ ڕێدەکەم. ئەگەر زستان بێت ئاویان بۆ گەرم دەکەم، هاوینیش سارد. جارجار دەنگیان تێکەڵ بەشمشاڵی قالەمەڕە دەبن. نەوای شمشاڵیش وەك شیعری پڕ ڕووناکی نهێنی، خاڵی بەهایە و لەگەڵم دێت و دەچێت و مووم لێ دەبزوێنێ.

وا باڵندەکان تێردەبن و لەدان دەکشێنەوە. باڵیان ڕادەوەشێنن، دەنگی شمشاڵەکە کپ دەکەم، لەنامەیەکدا ڕامانی سەرەکیم دەنووسم.

گرینگترین نەخش لە ئەزموونی تێدا، زمانە. زمان بوونی مرۆڤی تێدا دروست بووە و دروست دەبێت. نوێبەخشییش لەو وێنانەدا نییە، کە لە ئەندازەیی و بنیادی وشەدا پێکیان دەهێنی و پێکت هێناون. لە تەکنیکە زمانییەکانتدایە، کە بۆ گوڕوتین بۆ ئایندە ڕوانین بەکارت هێناون و بەکاریان دەهێنیت و کاراتردەبن.

دیوانەکەت ڕووبەرێکی مەحاڵ نییە، پانتاییەکی هەستەوەر، وەک تەکنیک ناسیم. بەها و توانایی زمان لە ئێستێتیکای تەکنیکدا ئاسۆ و دوورییەکان وەردەگرێ و پێوانەی بۆ دەکرێت. بۆ قووڵاییەکان تێدەپەڕێ و پشت بە پێکهاتە زمانەوانییەکان دەبەستێت، تۆڕی زمانێکی دووربینانە دەچنێت، لەگەڵ ژیان دەگۆڕێ و بەرەو پێش دەچێت و تۆڕەکە زیاتر دەکرێتەوە.

زمان شەیتانی شیعرییەتی تێدا بەرجەستەیە و بە ناوبە بەدوای هەموو تازە و جوانییەک دەگەڕێت و کرانەوەیەکی زۆری هەیە بۆ ئەوانی دی،

واتە: بیندراو و بیستراو و نووسراو.
گۆڕینی پانتایی و بینا لە ڕۆحی گەرم و تەواو پارێزراوی داهێنەردا نەخش و نیشتەجێیە. لە دۆخی هۆشیاریی تەندروستی گۆڕانکارییەکاندا تەلیسمی نووسینی داهێنەرانە دەکاتەوە.
زمان بۆ داهێنەر وەک قۆناغی منداڵیی وایە. زمان و منداڵیی دوو قۆناغی بوون و دروستبوونن، بۆ نووسینیش بابەتن. ئەو شتانەی لەم قۆناغەدا دەیانبینینی و هەستیان پێ دەکەیت، لە ناخدا لەنێوان زمان و ئاماژە و شێوازی بینینی ڕووناکییەکی تازەدا دەبێتە هێزی دەروونی و شێوە زۆرانبازییەک، هەندێک جار بۆ تووڕەییەکی توند، هەندێک جاریش بۆ نەرمونیانی لە (گونجانی هەستییەکان) و شوێنی جیاجیادا لەدایک دەبن. پەیوەندییەکان ڕایەڵ دەکەن و بەکارایی ئاسۆ و دوورییەکان دەبڕن، ئاسۆ و دووری تر دەکەنەوە. پرسیارێکە تەواو لەگەڵ خۆماندایە و لە بیرماندا ون نییە. بۆ ڕۆح کارلێکی لەگەڵ ئەزموونمان کردووە و لەمان دەپرسێتەوە. من چی بووم و ڕۆڵم چییە لە کردەی نووسینتدا، کە کردەی پەیوەندی بەردەوام بوویمە لە گۆشەی خودیتدا. ناتوانی واز لەو دنیابینییە بهێنیت، کە لە منداڵییدا وەرتگرتووە و وەریدەگریت.
کاکە ئەحمەد هەموو داهێنەرێک ناوەندێکی باڵا و خۆبوونی داهێنانی هەیە، کارەکانی لەو ناوەندەدا دەردەچن و دەنێوە ناویشیەوە. ناوەندی باڵا و خۆبوونی داهێنانی تۆش (کتێبی شیعر)ە. بۆ دنیاییەوە هەرچ شیعرێك لەمەودوا بنووسی، ئاماژەیەکی کتێبی شیعری تێدا بەرز دەبێتەوە.
سڵاو و خۆشەویستی زۆرم بۆ دیوانەکەت، کە ئەزموونێکی تەواو هەستییە. هەست کتێبێکی یەکجار فراوان و پڕ ڕووناکی نهێنییە. دۆخی داهێنان دەکەوێتە ناو جەرگەی هەستەوە.

کانوونی یەکەمی ٢٠٢٠ هەولێر